

S

NEPAL

Nye tankar i gamle fjell

MALI

Gjer draumane levande

BANGLADESH

Utdanning stopper opp

UGANDA

Pandemibarna

Antall tenåringsgraviditeter har økt dramatisk under pandemien. Resty var bare 16 da Jeremiah ble født.

ØYEBLIKKET

Kvardagslivet i landsbyen –
kvinner i spare- og lånegruppa
... under mangotreet
planar blir lagt – det er framtida no!

TEKST OG FOTO: EGIL MONGSTAD

45 år og mye ugjort

År er det 45 år siden Strømmestiftelsen ble stiftet. Da kapellan i domkirken i Kristiansand Olav Kristian Strømme døde i 1976, var det nevøen, Gunnar Strømme, som tok ballen. Han fortsatte arbeidet og la grunnlaget for det som i dag er en av Norges største bistandsorganisasjoner.

Mye har endret seg siden de første – og kanskje noe usikre, men samtidig visjonære – stegene den gang. Arven skulle føres videre. Og hele tiden har målet vært å hjelpe mennesker ut av fattigdom. Siden starten har Strømmestiftelsen, og alle som har gått sammen med oss og støttet arbeidet vårt, gått side om side med de fattige og kjempet sammen med dem.

Gjennom flere tiår, og med en målrettet global innsats, har kampen mot fattigdom gitt gode resultater. Antall fattige mennesker verden over er kraftig redusert. Men nå øker fattigdommen. Pandemien sender flere hundre millioner mennesker ut i ny fattigdom. Folk mister levebrød og inntekt. De økonomiske konsekvensene er dramatiske, både lokalt, nasjonalt og globalt. Utdanning stopper opp, og barn slutter på skolen. «Pandemibarna», som du kan lese om i dette bladet, er et nytt ord som har dukket opp i Uganda i kjølvannet av pandemien.

Som ved starten for 45 år siden, er Strømmestiftelsens mål fortsatt å bekjempe fattigdom. Vi fortsetter og er ydmyke for oppdraget.

Egil Mongstad
Redaktør

8 Pandemibarna

15 Alle barna i jobb

16 Ny virkelighet i Afrika

20 Utdanning stopper opp

22 Verden i bilder

24 Realist og drømmer

26 Hjertevenn – jeg vet at jeg kan

32 Vil tenke fremover

34 Jobben min

37 Utdveksling gir studiepoeng

S

ANSVARLIG REDAKTØR

Titus Tenga

REDAKTØR

Egil Mongstad

JOURNALISTER

Sofi Lundin
Fatoumata Dembélé
Barbra Nayiga Sebuyiira
Surani Perera

DESIGN

Innoventi

TRYKK

United Press

OPPLAG

18.150

S Kommer ut fire ganger i året
ISSN 2703-8513

Forsiden: Pandemien sendte Resty ut av skolen. Nå er hun mor.
Foto: Sofi Lundin

Strømmestiftelsen bekjemper fattigdom gjennom utdanning, jobbskaping og samfunnsbygging i 11 land i Asia og Afrika. Vi gir mennesker muligheten til selv å kjempe seg ut av fattigdom.

S er trykket på miljømerket, resirkulert papir og pakket i 100 prosent nedbrytbar bio-film som skal kastes i matavfall. Strømmestiftelsen er med i Innsamlingskontrollen.

Nye tankar i gamle fjell

I «Blomhagen» sjølvhjelpsgruppe snakkar dei mykje om korleis dei kan hjelpe kvarandre og få det betre med å arbeide saman.

Tekst og foto EGIL MONGSTAD, PYUTAN, NEPAL

I gruppa drøftar dei felles utfordringar og samtalar om korleis dei saman kan løyse dei, og hjelpe kvarandre.

Sennepsblomen dansar varleg på rake strå i den svake vinden og fargelegg dei bratte fjellssidene med sine solgule kronblad. Snart skal blomen haustast og bli til sennepsolje og sennepsfrø. Nepal er verdens største produsent av sennepsfrø. Saman med Canada står dei bak om lag 57 prosent av verdsproduksjonen. For Nepal utgjer det ei betydeleg inntekt.

HARDT ARBEID

For bøndene i den vesle fjellandsbyen i Pyutan fylke, vest i Nepal, betyr den vakre blomen mykje arbeid og ei kjærkomen inntekt. Åkrane er i stor grad eigd av større jordeigarar, og den fattige befolkninga er arbeidskraft i det tunge arbeidet når planten skal haustast.

– Velstanden er ikkje komen så langt her, seier 36 år gamle Masala Punmagar. Ho er gift og har to tenåringsjenter på 18 og 13 år. Mannen har drive den vesle jordflekken deira, men sjukdom gjer at ho har ansvaret no.

Det er berre få månader sidan Strømmestiftelsen starta arbeid her gjennom den lokale organisasjonen KDCN (Kalika Development Center Nepal). Sjølvhjelpsgrupper, mor- og borngrupper, utdanning og programmet Samvad – «Sjef i eige liv», er noko av det Strømmestiftelsen og KDCN gjer her.

NYE TANKAR

Denne ettermiddagen er dei 25 medlemmane i sjølvhjelpsgruppa samla i fellesstova i landsbyen. Ein gong i månaden er dei her for å spare og låne pengar og for å samtale om saker og utfordringar som opptek dei.

Barneekteskap, utdanning, medgift, alkohol og vald i heimen er nokre av dei vanskelege emna. Kastesystemet er eit tema det òg blir snakka mykje om i gruppa, som består av både kaste-lause og medlemmer frå høgare kastar.

Masala Punmagar

– Det er ikkje rett å diskriminere slik. Om ei jente har gifta seg inn i ein lågare kaste, må ho bu utanfor heimen til sine eigne foreldre når ho er på besøk. Det skal ikkje være slik, seier kvinnene, som meiner det er foreldregenerasjonen og dei eldre som tviheld på kastesystemet.

– Eg vart med fordi eg tenkte dette kunne være ei gruppe som ville tenkje nytt og arbeide saman for å oppnå noko, også når det gjeld dette, seier ei av kvinnene.

KJØKKENHAGE

I dag skal dei planleggje ein kjøkkenhage. Store ark blir lagt ut på golvet. Kvinnene blir inndelt i grupper. Så skal dei kome fram til

korleis dei vil planlegge ein effektiv kjøkkenhage. KDCN har snakka om at grønsakhagar kan bety eit kjærkome tilskot til den daglege dietten, og at det kan bli ei attåtinntekt i den vesle økonomien dei har.

FELLESSKAP

– Eg er med her fordi eg vonar gruppa kan hjelpe oss. Det er liten utvikling her. Framtida vår handlar om at me kan arbeide saman og hjelpe kvarandre så me alle kan få det betre, seier 28 år gamle Santa Bk.

– Og me treng betre vegar. Det er heller ikkje lett å finne arbeid her, og skulen vår er berre fram til 10. klasse. Etter det må borna gå til skulen ved elva nede i dalen. Det er langt, og me har ikkje råd til å senda dei dit, seier Masala Punmagar.

Etter at mannen blei sjuk, er det ho som har ansvar for den vesle jordlappen deira. Men pengane tener ho på dagarbeid med å bære stein og arbeide for andre. Ho kan tene 30 – 35 kroner om dagen, men berre når det er arbeid å få. Og det er det ikkje kvar dag.

– Gruppa betyr mykje, og me har stor tiltru til at ho kan hjelpe. Det viktigaste er at fellesskapet kan inspirera og motivera oss. Mitt største ynskje er at dette skal hjelpe meg slik at døtrene mine kan få ei utdanning og lære eit yrkje, og at det kan være med å ta oss ut frå fattigdom. Eg drøymmer at borna mine skal få den sjansen eg ikkje fekk, seier Masala Punmagar og ser utover fjellssidene som er kledd av den gule sennepsblomen. Om ikkje lenge skal ho og dei andre kvinnene her stå krokbøyge over blomen som gjev ei kjærkomen attåtinntekt.

Medlemmar i gruppa på veg til fjellstova for å drøfte korleis dei skal planlegge ein kjøkkenhage.

Utsyn frå landsbyen mot dei sennepsgule åkrane.

– Jeg elsket skolen, men så ble jeg gravid, sier Resty (16).

I Uganda har pandemistengte skoler ført til tenåringsgraviditeter og mer barnarbeid. Mange barn vil aldri komme tilbake til skolebenken.

Tekst og foto SOFI LUNDIN

D

et ti kvadratmeter store rommet er stappfullt av møbler. På veggene henger plakater, familiebilder og et knust spill som er limt sammen. På en sofa, under et bilde av jomfru Maria og Jesus, ligger en baby og puster tungt. Moren tar guttungen til brystet sitt og vifter vekk en flue fra ansiktet. Barnets mor, Resty Nakiwu, rakk akkurat å fylle 16 år før hun fødte Jeremiah for drøyt en måned siden. Han er et ett av tusenvis av såkalte «pandemi-barn» i landet. Mødrene er tenåringsjenter.

– Da skolene stengte i fjor, ble livet mitt

snudd fullstendig på hodet. Jeg elsket skolen og drømte om en utdanning, men så ble jeg gravid, sier Resty, og ser ned på sønnen som sover.

15 MILLIONER SENDT HJEM

Hun gikk i åttende klasse da pandemien stengte klasserommene den 20. mars. 15 millioner barn og lærere i Uganda ble sendt hjem på dagen. Utdanningsdepartementet begynte å se hvordan de kunne fortsette skolen, med hjemmeundervisningen, over radio og TV. I begynnelsen av mai stod det pakker med

undervisningsmaterieell ferdig til å bli sendt til alle grunnskoler og videregående skoler. Men distribusjonen tok lenger tid enn ventet, og mange barn fikk aldri materiellet.

– Da skolen stengte, begynte jeg å selge chips for å hjelpe moren min. Det ble lange dager i det vesle utsalget langs veien, og det var slik jeg traff far til Jeremiah, sier Resty. Hun har ikke sett ham siden hun fortalte at hun var gravid.

– Da han fikk vite det, reiste han. Han var redd for å bli arrestert siden jeg er så ung. Det er trist at jeg må stå i alt dette alene nå, sier Resty.

Hun er født og oppvokst Mabombwe, en landsby utenfor hovedstaden Kampala. Moren hennes, Gertrude Namukwa, har vært aleneforsørger for fem barn helt siden mannen ble syk og døde da Resty var 12 år gammel.

I årevis har hun stått opp grytidlig og jobbet hardt hver eneste dag med å selge pannekaker, bananer og kull for å få penger til mat og skolepenger til barna og familien.

800 MILLIONER BARN UTENFOR SKOLEN

– Da Resty fortalte at hun var gravid, raste min verden sammen. Jeg fikk selv barn da jeg var på hennes alder, og det var det siste jeg ønsket for datteren min. Alt er pandemiens feil, sier Gertrude.

Nedstengningen av skoler har fått store konsekvenser for barn og ungdommer mange steder i verden. I april var fortsatt 800 millioner barn ikke tilbake til skolen på fulltid, ifølge en artikkel i avisen The Guardian. I Uganda

har skolene kun åpnet opp for enkelte klassetrinn, og de fleste elevene i grunnskolen er fortsatt hjemme.

FREMTIDEN SER LYS UT

– Før koronakrisen hadde vi 400 elever her. Nå er bare halvparten tilbake. Vi har også redusert

skoleavgiften for å få barna til å fortsette. Men mange elever har mistet interessen for skolen, sier rektor Joy Namwanje.

Etter mange måneder med stengte dører har skolen også fått dårlig økonomi.

– Men jeg tror vi skal klare oss. Det beste akkurat nå er

at ingen av jentene på denne skolen er blitt gravide, sier hun.

FLERE TENÅRSMØDRE ENN NOEN GANG

Tenåringer som blir gravide har vært et folkehelseproblem i årevis i Uganda. Ifølge myndighetenes statistikk fra 2019, blir hvert år

25%

av jentene i alderen 15-19 i Uganda får barn eller blir gravide hvert år, ifølge myndighetene i Uganda.

Resty Nakiwu (16) med sønnen Jeremiah på fanget. Jeg ønsker å være en god mor og bestemor for dem, sier Gertrude og ser kjærlig på datteren.

Joy Namwanje, rektor ved skolen i landsbyen, frykter at flere barn ikke kommer tilbake til skolen når pandemien er over.

66

Før koronakrisen hadde vi rundt 400 elever. Nå er bare halvparten tilbake.

Joy Namwanje

i gjennomsnitt en av fire jenter i alderen 15 til 19 år gravide og får barn. Men pandemien har økt dette antallet, sier flere bistandsorganisasjoner, representanter fra myndighetene og lokale ledere.

– Tidlig graviditet er vanlig i fattige områder. Men i skyggen av pandemien er det blitt flere unge mødre enn noen gang. Det er også mange jenter som har begynt å selge sex for å overleve. De kommer aldri tilbake til skolen, sier Dick Gwamba, som er leder i landsbyen.

Hjemme hos Resty Nakiwu og babyen hennes sitter bestemor Gertrude med barnebarnet i fanget. I det ene hjørnet av rommet står en symaskin som Resty har fått av sin mor.

– Datteren min har alltid drømt om å bli designer, så jeg tok et lån for å kjøpe denne maskinen. Etter at hun ble gravid, har den bare stått og samlet støv.

– Jeg husker hvor dårlig foreldrene mine behandlet meg da jeg fikk barn. Jeg ønsker å være en bedre mor. Jeg elsker datteren og barnebarnet mitt. Og hvem vet, kanskje kan Resty en dag, når gutten blir litt eldre, få oppfylt designerdrømmen, sier hun, og ser på datteren mens hun forsiktig stryker barnebarnet over hodet.

Jackline Namubiru (16) med sønnen, to måneder gamle Shadrack.

Begynte å selge sex

I et nabo hus, noen få minutters gange fra Resty, sitter Jackline Namubiru (16) med sin to måneder gamle baby Shadrack i fanget. Historien hennes minner om Restys. Hun var også skoleelev, og hadde drømmer om framtiden da pandemien kom og alt ble ødelagt. Med en arbeidsledig mor og en fraværende far må Jackline ta strøjobber som klesvasker. Før hun ble gravid, begynte hun også å selge sex for å hjelpe brødrene med skolepenger.

– Jeg følte at jeg ikke hadde noe valg. Jeg måtte gjøre noe for å hjelpe familien,

men jeg tenker ofte på tiden da jeg gikk på skolen og sang i skolekoret. Nå ser livet helt annerledes ut, sier hun.

Over en grue står en gryte med matoke (matbananer Red. anm.) og koker. Det er Jackline og søsknene som lager mat når moren er borte.

– Jeg har alltid drømt om å bli sanger og artist. Den største drømmen har vært å starte barnehjem for foreldreløse barn. Det er så mange barn som ikke har noen voksne i sine liv. Det ønsker jeg å gjøre noe med, sier Jackline.

Jackline Namubiru står bøyd over en gryte matoke som hun koker til lunsj for seg og de to søsknene sine.

Fra krise til mulighet

Fungerende generalsekretær i Strømmestiftelsen, Titus Tenga, mener pandemien gjør at vi også må tenke nytt om metoder og innhold i noen av prosjektene våre.

Tekst og foto EGIL MONGSTAD

Vi kan ikke la en krise som peker på svakheter og viser oss nye utfordringer, gå til spille. Vi må utvikle programmene og måten vi arbeider på må tilpasses den nye virkeligheten pandemien skaper, sier Tenga.

En undersøkelse vi har gjort i våre prosjektområder i Øst-Afrika viser alvorlige konsekvenser av pandemien. Tenga er spesielt bekymret for det som skjer på hjemmebane når barna ikke er på skolen. – Antall voldssaker øker, overgrep øker, barnearbeid øker, det blir flere barneekteskap og antall barn som dropper ut av skolen og ikke kommer tilbake øker. Vi ser også en alvorlig og markant økning i antall tenåringsgraviditeter, sier generalsekretæren.

Titus Tenga

– Det som bekymrer meg mest er hvor mange tenåringer som blir gravide og får barn og ikke kommer tilbake til skolen. Det uroer meg. Skolene må åpne igjen. Vi må gi jenter en kanal de kan stole på og melde fra på når de blir trakassert og utsatt for vold og seksuelle overgrep. Undersøkelsen viser at 59 prosent av de spurte barna, både gutter og jenter, som opplever vold og overgrep tror det er normalt og at det skal være slik. Det må vi gjøre noe med, sier han.

Tenga mener de økonomiske følgene av pandemien er minst like alvorlige som de helsemessige utfordringene. Undersøkelsen viser at svært mange har mistet jobb og inntekt, og de økonomiske konsekvensene er dramatiske.

– Vi må bruke denne krisen til å utvikle arbeidet vårt så vi alle kan få det bedre. Pandemien utfordrer. Det tar vi i Strømmestiftelsen på alvor og det skal vi gjøre noe med, sier Tenga.

Magorine Nakitende (16) gikk i åttende klasse da skolene stengte. – Jeg håper virkelig jeg snart kan begynne på skolen igjen, sier hun.

– Før pandemien var alle barna på skolen. Nå arbeider vi i steinbruddet alle sammen, og klarer ikke å få skolepenger til å sende mer enn to, sier Annet Nalumansi.

Alle barna i jobb

Ved et steinbrudd, en halvtimes kjøretur utenfor landsbyen arbeider et tusentall mennesker, mange av dem barn, med å knuse stein som blant annet blir brukt til husbygging. Arbeidet er vanskelig og svært farlig. Tidligere i år døde en 13 år gammel gutt. Ifølge folk i området ble han knust da han fikk en stor steinblokk over seg. Steinbruddet har vært arbeidsplass til fattige familier i flere år. Da pandemien kom, har flere arbeidsledige søkt jobb her.

Magorine Nakitende (16), er en av dem. Hun gikk i åttende klasse da skolene stengte. Nå er steinbruddet arbeidsplassen for henne og fem av hennes søsken. Den yngste er bare fem år.

Før pandemien gikk alle på skolen. Nå er det bare to som kan fortsette.

– Skolen min har åpnet igjen, men vi har ikke skolepenger. Arbeidet her er hardt, og lønnen lav. Jeg håper jeg en dag kan gå tilbake til skolen, sier Magorine.

Hun og familien bruker hammer og knuser stein til småstein, som blir lastet opp på store lastebiler. For et lass får de 50 000 shilling (ca. 115 kroner, red. anm.).

– Jeg pleide å jobbe med jordbruk, men jeg tjente ikke nok og kunne ikke betale skolepenger til barna. Nå jobber vi alle her for å få hverdagen til å gå rundt. Jeg bekymrer meg for barna mine som må slite, men vi har ikke noe valg, sier Magorines mor, Annet Nalumansi (37).

Afrikas nye virkelighet

Pandemien skaper endringar for korleis Strømmestiftelsen skal drive bistandsarbeid. Me har intervjuja 2731 familiar i Uganda, Tanzania, Sør-Sudan og Kenya for å danne oss eit bilete av den nye verkelegheita.

— Eg er redd for **utdanninga** mi. Eg er trøytta av å være **heime** og gjere husarbeid. Eg er redd eg skal bli **gravid** og redd for å bli barnebrud. Skulejenter er dei som er mest **sårbare** og utsett for dette, no når skulane er stengde.

Jente i Kenya (14)

Uganda, Tanzania, Sør-Sudan, Kenya

32%

prosent av borna frå rike og velstående familiar i Uganda kunne fylgje undervisning på TV. Ingen av dei spurde frå fattige familiar hadde tilgang til TV.

8%

av skulebarna seier dei mest truleg ikkje vil kome tilbake til skulen etter pandemien. I Sør-Sudan vil 15 prosent, og i Uganda 11 prosent av dei spurde ikkje tilbake til skulen. I Kenya vil alle attende til skulen når dette er over.

59%

av borna som har opplevd vald seier frå om dette. Dei trur vald er normalt og at det skal være slik. 10 prosent seier dei ikkje veit kor dei skal seie frå.

1/3

av borna seier dei har vore utsett for vald sidan pandemien kom. I Sør-Sudan har 60 prosent blitt utsett for vald. I Uganda 41 prosent. Til saman har 33 prosent av dei spurte blitt utsett for vald i denne perioden.

53%

Covid pandemien har auka risikoen for tidleg graviditet med 53 prosent i våre samarbeids-område. Høgast er Kenya. Undersøkinga der syner ein auka risiko på heile 86 prosent. Deretter følger Uganda og Sør-Sudan med 60 prosent.

32%

av dei spurde seier dei har mista arbeid på grunn av pandemien. I Sør-Sudan gjeld det 45 prosent. I Uganda 38 prosent av dei spurte mista jobb, mens einast 16 prosent av dei spurde i Tanzania seier det same. 62 prosent av dei spurde har fått dårlegare råd.

Edens hage

Omgitt av frodig skog og fruktbar jord har Teddy Nandawula (60) bygget sitt nye hjem utenfor Kampala, hovedstaden i Uganda.

Tekst og foto BARBRA NAYIGA SEBUYIIRA — NABISOSI, UGANDA

Her i Nabisosi bor Teddy sammen med noen av barna og barnebarna sine. Huset er omkranset av en stor hage. Der dyrker hun peanøtter, kassava, bananer, kaffe og flere andre grønnsaker og frukter for salg eller til eget bruk.

Nandawula er med i en spare- og lånegruppe. Hun har griser og høner som hun avler opp, og hun lager kurver og matter som hun selger. I 2019 lånte hun vel 4000 kroner for å kjøpe murstein til det nye huset. Men nå har pandemien stoppet salget. Inntjeningen er kraftig redusert og hun har vært nødt til å utsette nedbetalingen av lånene sine.

Sønnen Zziwa (21) har bygd morens nye hus. Det har han også gjort for sin mor. Huset er ikke ferdig og mangler fortsatt vinduer og noen dører. Men de er i gang, og overgangen fra det enkle huset til det nye er stor.

MOR OG SØNN Mor og yngste sønn Zziwa (21). Sønnen har tatt yrkesutdanning gått i lære som husbygger. Nå bygger han hus og tjener egne penger. Og mens han bygger sitt eget bor han i familiens og morens gamle hus bak det nye huset.

NYTT HUS

Huset til Teddy ligger omkranset av en stor hage der hun dyrker peanøtter, kassava, bananer, kaffe og flere andre grønnsaker og frukter for salg eller til eget bruk. Huset er ikke helt ferdig, og fortsatt mangler for eksempel fortsatt vinduer og noen dører inne.

TØRKESTATIV

Eiendommen har en stor hage, uteplass, varm luft og mye sol. Dette er tørkestativet for gryter og fat etter oppvasken. Ren og ukomplisert tørking i vind og sol.

DAGLIGSTUA

Det er dagligstua. Her tar hun imot gjester, gjør håndarbeid og her er hun sammen med familien. Her er det fortsatt jordgulv, derfor er mattene så viktige.

KJØKKEN UTE

Kjøkkenet har hun i en enkel hytte utenfor hovedhuset, og her har hun en enkel kokeplass. Her lager hun alle måltidene. Drømmen er at hun en dag kan bygge et nytt og bedre kjøkken.

Etter mer enn et år er det fortsatt usikkert når skolene i Bangladesh åpner. Bildet er tatt i et av våre prosjekter i Bangladesh før pandemien.

Utdanning stopper opp i fattige land

Koronapandemien har satt skolegang på vent for millioner av barn verden over. Utdanning blir en fjern drøm for mange av dem.

Tekst og foto EGIL MONGSTAD

Bangladesh har skolene vært stengt siden pandemien begynte. 40 millioner barn opplevde at skolene stengte over natten og undervisningen ble flyttet til internett, radio og TV. Dette skjedde over hele verden og omfatter, ifølge FN, nærmere en halv milliard barn.

ØKER FORSKJELLENE

– Situasjonen er svært alvorlig. Vi hadde sett frem til at skolene skulle åpne igjen. Men en ny smittebølge setter alt på vent. Da pandemien kom, startet myndighetene undervisning på

internett, TV og radio. Men utfordringen er at svært få, om lag kun 25 prosent av familiene på landsbygda, har tilgang til internett, eller har radio og TV. Pandemien øker skillet mellom folk i Bangladesh, og det er dem som ikke har internett, eller radio og TV som blir taperne. De har mye å ta igjen når skolene åpner, sier Strømmestiftelsens seniorrådgiver i utdanning i Bangladesh, Rahul Kanti Barua.

KLASSESKILLE

Han mener pandemien skaper klasseskille og legger en enorm økonomisk byrde på foreldre.

– Dhaka er så og si stengt. Gatene er folketomme. De som for eksempel kjørte sykkeldrosje her, har ikke arbeid lenger. Når inntektene er borte, er jeg redd mange også velger å ikke ta barna sine tilbake til skolen, sier Rahul.

Han mener mange foreldre ikke forstår hvor viktig utdanning er og tenker det er mer viktig at barna deltar i husarbeid eller jobber utenfor hjemmet. En studie viser at 45 prosent av dem som ikke følger undervisning i denne perioden heller ikke vil komme tilbake til skolen når pandemien er over.

66

Det som skjer nå fører til mer barnearbeid og flere barneekteskap.

Rahul Kanti Barua

– Det er alvorlig. Det som skjer nå fører til mer barnearbeid og flere barneekteskap, og det vil ramme jentene hardest. Mange foreldre ser på døtrene som en økonomisk byrde som de vil gifte bort. Da er de ikke deres ansvar lenger, sier Rahul.

INFORMERE OG MOTIVERE

Han forteller at Strømmestiftelsen nå mobiliserer jenter som har vært med i livsmestringsprogrammet Shonglap, og håper å få dem med for å påvirke og inspirere foreldre til å sende barna tilbake til skolene.

Rahul Kanti Barua

– Jentene er blitt en viktig ressurs for oss i dette arbeidet, sier Rahul.

Han mener en av de viktige jobbene nå vil være å arbeide med myndighetene, og sette i gang tiltak som kan tette kunnskapsgapet som nå utvikler seg.

– Skolene må åpnes og barna må tilbake på skolene. Vi må motivere lærerne og støtte skolene med utstyr, informasjon og mer kunnskap. Vi må fortsette med det vi kaller for barneklubber, der vi underviser vi barn utenom skoletid for å forberede barna på møtet med skolen. Det har vi også kunnet gjøre noen steder i denne perioden. For utdanning kan ikke stoppe opp. Skal vi bekjempe fattigdom er utdanning helt avgjørende. Den kampen må fortsette, sier Rahul.

Drømmen som ble knust

– Jeg har glemt bokstavene. Jeg husker ikke lenger hvordan det er å lese og skrive, sier 10 år gamle Nurina Akther.

Tekst DOULATUN NESA DULY *Tekst* MD. SUFOL ISLAM

Nurina bor i en landsby nord i Bangladesh. Skolen hennes har vært stengt i over ett år. Da pandemien kom, måtte hun og mange millioner andre barn holde seg hjemme. Drømmer, planer og håp ble knust. Da skolene ble stengt, la myndighetene opp til hjemmeundervisning på digitale medier, radio og TV. Men familien har verken TV, radio eller internett og for Nurina tok skolehverdagen en brå slutt. For hver dag som går blir utdanning og skolen hun var så glad en fjern drøm.

– Pappa er løsarbeider og får jobber fra dag til dag. Han har aldri gått på skole. Det har heller ikke mamma, sier tiåringen. Hun er tredje eldst av seks søsken og gikk i tredje klasse.

– Jeg liker skolen, men foreldrene mine bryr seg ikke. De er ikke interesserte. Siden vi ikke har radio eller TV kan jeg ikke følge fjernundervisning. Jeg har ingen ting å gjøre med skolen lenger. Jeg har glemt mye. Jeg husker ikke bokstavene eller hvordan jeg kan lese og skrive, sier hun.

Moren vil hun skal hjelpe henne med husarbeid.

– Men jeg vil ikke. Jeg vil tilbake til skolen og vennene mine. Jeg vil lære mer, sier hun.

Nurina og de to eldre brødrene hennes er de første i familien som har fått utdanning. Men ingen av dem er på skolen, og den eldste har begynt å arbeide.

Da pandemien kom, ble skolene stengt. Internett, radio og TV ble tatt i bruk. For Nurina og flere millioner andre barn i Bangladesh ble det starten på en vei bort fra skolen. Pandemien stoppet utdanningen hennes, og kanskje også være det som gjør at hun ikke får oppfylt drømmen om en utdanning.

NIGER

Vann er kilden til alt liv. Uten vann dør vi. Men svært mange av oss har ikke tilgang til rent vann. Tall fra FN viser at rundt 800 millioner mennesker ikke har tilgang til rent drikkevann. Hvor rent vannet er som kvinnene på dette bildet henter opp vet ikke jeg. Men brønnen er dyp, og jobben er tung. I denne landsbyen i Niger henter kvinnene vann flere ganger om dagen. I gjennomsnitt må en afrikansk kvinne gå seks kilometer om dagen for å finne vann.
FOTO: EGIL MONGSTAD

TANZANIA

En gjetergutt passer geiteflokken. Hverdagen kan være både lang og farefull for den unge gutten. Her på den tanzanianske landsbygda møtes tradisjon, kultur og forventning med drømmer og håp. Han vil så gjerne fortsette å gå på skole og lære. Derfor er bøkene alltid med. I en skoleveske over skulderen bærer han drømmene om en utdanning og skolegang, og bøker han kan dukke ned i når geiteflokken stopper opp.
FOTO: EGIL MONGSTAD

NIGER

Tre generasjoner sammen. Niger er et av verdens aller fattigste land. Her har Strømmestiftelsen et omfattende utdanningsarbeid. Målsettingen er at barn som aldri fikk begynne på skolen, eller som av en eller annen grunn måtte slutte og ikke fikk fullføre de første skoleårene, får en ny sjanse til skolegang. Her er mor og bestefar sammen med den yngste i familien, som også er den eneste som kan lese og skrive. Det er en enorm utvikling for familien når bøkene får innhold.
FOTO: EGIL MONGSTAD

Realist og drømmer

Live Fanavoll vil forandre verden. For det vi gjør i dag handler om hennes fremtid. Og våre barn og barnebarns.

Tekst EGIL MONGSTAD Foto FREDRIKKE S. STANDAL

Vi kan ikke holde på som vi gjør. Det er ikke bærekraftig. Vi må gjøre noe med det og finne nye svar og nye løsninger, og bruke løsninger som tar klimaendringer og miljøutfordringer på alvor. Forutsetningen er at det er politisk vilje, og at dette er noe folk vil være med på. For en ting er sikkert: Endringene skjer, kloden blir varmere, og det er vår fremtid vi snakker om, sier 29-åringen, som er leder i Strømmestiftelsens ungdomsorganisasjon, RE:ACT.

PÅVIRKE

Siden nyttår har hun vært leder av RE:ACT, men ennå har det ikke vært mulig å møtes. Alle møter foregår på nett.

– Det er klart vi mister noe når vi ikke kan være sammen, men til tross for det så har vi klart oss bra. Vi har holdt på med noe hele tiden, blant annet kampanjen «RE:THINK» før jul i fjor, der vi rettet oppmerksomheten på sosial rettferdighet og bærekraft i alle produksjonsledd og bruk av unødvendig emballasje. Denne kampanjen fikk stor oppmerksomhet. Året før hadde vi kampanjen «Jeg vil vite». Der satt vi søkelys på om en vare er produsert av arbeidere som har en rettferdig lønn, og under anstendige forhold. Kampanjen førte blant annet til at nå skal hvem, hvor og hvordan for eksempel klærne våre blir laget være tydelig merket. Og denne våren retter vi søkelys på miljø, sier Fanavoll.

Med seg inn i jobben som leder i RE:ACT har hun en bachelorgrad i «Environmental science» (miljøvitenskap) fra University of East Anglia i Norwich, og en bachelorgrad fra Utviklingsstudiet ved universitetet i Agder.

REDDE KLIMAET

Kombinasjonen av de to studiene henger godt sammen.

– Vi har kanskje ikke sett de to områdene i lys av hverandre slik vi burde, og kanskje ikke tatt klimaet helt alvorlig når vi har snakket om bistand og utvikling. Men jeg opplever at dette får mye større oppmerksomhet nå. Vi vet at klimaendringene skjer, og at de som har det ille får det enda verre. Det er de harde fakta. Derfor er politiske tiltak og økonomiske bevilgninger viktige, slik at en kan forebygge, iverksette og ta i bruk løsninger som alt er der for å redde klimaet, sier Fanavoll.

Det finnes mange løsninger, for eksempel innen fornybar energi.

– Men vi må samarbeide og folk må være med på det. Det er vår fremtid, vi som er unge sin fremtid vi snakker om. Vi skal leve videre. Nå er vi helt ute av kurs, for det er ikke bærekraftig det vi holder på med, sier hun.

ENDRE VERDOEN

Organisasjonen hun er leder for har fem lokalag i Norge og et i Mbale i Uganda, og litt over 400 medlemmer. Hun vet godt at de skulle

– Vi kan ikke holde på som vi gjør. Klimaendringene skjer, og det er vår fremtid vi snakker om, sier Live Fanavoll, leder i Strømmestiftelsens ungdomsorganisasjon RE:ACT.

66

Vi vet at klimaendringene skjer, og at de som har det ille får det verre

Live Fanavoll

Hun har vært medlem i RE:ACT siden 2019.

– Vi skal være en pådriver for endring. Vårt mål er en bærekraftig og rettferdig verden, og vår oppgave er å informere og gi kunnskap, så vi kan ta andre, rettferdige og bærekraftige valg. Vi skal sette oss høye og realistiske mål. Vi skal skrive artikler, holde kampanjer og påvirke. I 2020 ble vi, og flere andre ungdomsorganisasjoner, invitert til å komme med innspill til klima- og miljøministeren om Klimaplanen 2030. Det var spennende. Og slik kan vi være med å påvirke politikk og endre verden, sier Fanavoll.

GLAD I NATUREN

Hun elsker å strikke, bake, gå i fjellet og oppleve naturen, og hun vil fortsette å spille fiolin, et instrument hun har studert og spilt i flere år. Og når hun ikke leder RE:ACT, arbeider hun som miljøassistent i Porsgrunn i en bolig for fysisk og psykisk utviklingshemmede.

Men nå er det vårens kampanje om miljø som får oppmerksomheten. Hun håper kampanjen får oppmerksomhet og at ungdom ser hvilken rolle RE:ACT har til å påvirke våre holdninger og endre politikk.

– For RE:ACT handler også og fremtiden vår, sier Live Fanavoll.

–Jeg vet at jeg kan

12 år gamle Mankala Thapa drømmer om å fly og om å sitte bak spakene i de store flyene som lager hvite striper på den blå himmelen over henne. Og hun vet det er mulig.

Tekst og foto EGIL MONGSTAD – PYUTHAN, NEPAL

Hun ligger ikke og drar seg om morgenen, den unge jenta med de store drømmene. Hver morgen er hun tidlig oppe og hjelper foreldrene med husarbeid og fjøsstell.

– Jeg rydder, mater kuene og geitene, koster gårdsplassen og av og til koker jeg te til frokosten, forteller Mankala med et forsiktig smil.

LIKER SKOLEN

Hun går i syvende klasse. Fysikk, kjemi og matematikk er favorittfagene. Skoledagen begynner klokka halv ti. Det tar henne 15 minutter å gå fra huset ved elva nede i dalen og opp gjennom landsbyen til skolen.

– Jeg liker å være på skolen. Hjemme er det ikke tid til å leke. På skolen kan jeg hoppe tau og gjøre gøyale ting med vennene mine, sier Mankala.

Etter skolen må hun arbeide, passe de to kuene og de fire geitene, og når kvelden kommer må hun gi dem fôr til natten.

PILOT

Og noen ganger, når hun kan, og det ikke er noe å gjøre – da kan hun ligge i gresset og se mot himmelen og følge flyene som farer der oppe. Da drømmer hun at det er hun som sitter bak spakene.

– Drømmen min er å bli pilot. Jeg vil fly – være fri og styre de store flyene. Jeg vet jeg kan få det til, det har jeg lært i Samvad-gruppen jeg er med i. Jeg må jobbe og studere godt for å klare det, men jeg vet det er mulig, sier hun.

Holdt nede

Hun vokser opp i et samfunn der diskriminering er vanlig. Jenter og kvinner blir diskriminert, og kasteløse blir holdt nede. Mange jenter bli giftet bort som barn; de får færrest år på skolen.

– Jeg er Cheetri, (en av de høyeste kastene, Red. anm.). Jeg har mange venner fra den laveste kasten, dalit. Jeg vil leke og ha besøk av dem. Men siden jeg er en høyere kaste får jeg ikke lov. Det gjør meg trist. Vi er jo alle like, sier hun.

KLART VI KAN

Livsmestringsprogrammet Samvad, som Mankala er med i, tar opp kampen mot dette. Gruppen har 27 medlemmer fra 10 – 15 år.

– Det er på grunn av Samvad at jeg kan snakke med deg, sier den kjappe 12-åringen. Hun har så mye hun vil fortelle: at hun føler seg mer trygg, at hun tør å snakke med voksne, at hun og klassen vil kjempe mot barneekteskap og medgift og fjerne kastesystemet.

– Vi snakker om kroppen vår og hva som

skjer i puberteten og hvordan vi kan arbeide mot flerkoneri og vold i hjemmene. Før kunne vi ikke snakke om disse tingene, men Samvad har lært oss at vi kan det, sier hun.

Så er det kveld, og hun må ut og hente en av kuene som skal inn i fjøsen.

Snart lukker natten seg over landsbyen og hjemmet til Mankala.

– I natt vil jeg drømme om at datteren min en dag styrer de store flyene som lager hvite striper etter seg på himmelen. Tenk om det kunne skje, sier Mina, mor til Mankala.

Så blåser hun ut lyset fra oljelampen.

66

Jeg vet det er mulig, det har jeg lært i Samvad-gruppen jeg er med i.

Mankala Thapa

Hjemme på gården er det Mankalas jobb å se etter kyrne, hente fôr til dem og passe på at de kommer inn for natten.

Fra nært og fjernt

Barn fra barneskolen i Kuron

Gikk mange mil for å undervise

UNDER PANDEMIEN HAR lærere ved Fredslandsbyen i Kuron, i Sør-Sudan gått mil etter mil til fots for å undervise barn under trær, i skogholt og i avsidesliggende landsbyer.

– Da skolene stengt måtte vi finne nye måter å undervise barna på. Vi begynte å reise ut i områdene rundt landsbyen. Tre ganger i uka møtte lærerne våre skolebarna. Flere barn hadde aldri satt sine ben på en skole, andre fikk en sjanse til å fullføre sitt årskull og ta eksamen, forteller rektor Sebit Atanga. I alt underviste vi over 2000 barn denne perioden, fem ganger flere enn hva vi kan undervise under normale forhold, forteller Atanga.

Kuron ligger i Øst Equatoria. Prosjektet støttes av Strømmestiftelsen og drives av biskop Paride Taban.

Rektor Sebit Atanga med elever fra skolen i Kuron

Rektor ved førskolen, Priaca Chandia

F.v. Sunniva Tveita og Camilla Schjølberg

Lundheim folkehøgskule

KORONAPANDEMI TIL TROSS. Ved Lundheim Folkehøgskule har fantasien blømt. Med Halloween-løype og elevkveld var grunnlaget lagt for, også eit godt resultat til Strømmestiftelsens prosjektet «Sjef i eget liv». Nokre av tiltaka skjedde på nett, og andre fysisk, som Solidaritetsmarsjen. Til saman har skulen samla inn 118 000 kroner til prosjektet.

Me let oss imponera og takkar for strålende innsats!

F.v. Gunnhild Berg og Kristine Schytte Hagebakken

Unge tek ansvar

PROSJEKTET «GRØNNE JOBBER i Mali» engasjerer elevane ved Agder folkehøgskule. Bingo, kakesalg, salg av brukte kler, restaurant med bordbestilling og menykart i matsalen, og sponsorløp var berre nokre av aktivitetane som har samla inn 177 201 kroner til prosjektet. Me takkar alle for kjempegod og imponerende innsats!

Azahara (12). For eit år sidan hadde ho ikkje gått på skule. No er ho den beste i klassen. Her er ho saman med læraren Bassamba Sanoussi.

Gjer draumane levande

Utdanning er viktig. Difor betyr Speed School så mykje for Azahara Yaya Mohamed.

Tekst og foto FATOUMATA DEMBÉLÉ – TIMBUKTU, MALI

Azahara (12) fekk aldri begynne på skulen. Fattigdom stal den sjansen frå henne. Far er sjåfør, mor er husmor og nauda i familien er stor. Då kom ikkje utdanning høgast på prioriteringslista.

Men Speed School har endra på det, og no kan draumane få liv att.

– Det betyr så mykje å være med på dette, seier Azahara med eit varleg og blygt smil. Ho har vore elev i klassen i nokre månader, og den forsiktige jenta er best i klassen.

Det var mor til Azahara som skreiv dotter si inn i Speed School. Ho ville at ho skulle få ein ny sjanse og ynskjer at utdanning skal gje henne eit anna liv utover det å bli gift og bli

mor og husmor. Ho vil at Azahara skal lære og få ei utdanning.

Speed School-senteret i Djingareyber utanfor den historiske byen Timbuktu nord i Mali har 25 elevar, 14 av dei er jenter. Alle kjem frå svært fattige familiar.

Speed School et eit tilbod til born som av ulike grunnar ikkje har begynt eller har avslutta skulegang. Etter ni månader kan eleven, etter ein bestått prøve, fortsetje i tredje eller fjerde klasse i offentleg skule. Programmet har gjeve fleire tital tusen born ein ny sjanse til utdanning.

Den politisk vanskelege situasjonen i Mali går ikkje minst ut over borna. Ifylgje UNICEF

er meir enn 1100 offentlege skular stengde og 350 000 born er for tida utan skuletilbod. I tillegg har koronapandemien ført til at skular har vore stengde nokre månader. Mange born kom ikkje attende då skulane opna att.

Til tross for den vanskelege situasjonen har Speed Schools klart å oppretthalda aktiviteten, og nærare 90 prosent av alle elevane klarte opptaksprøvar til å kome vidare til den offentlege skulen.

Azahara Yaya Mohamed er ein av dei. Ho er svært glad for sjansen ho har fått. Draumen er at ho ein dag kan stå framfor ein skuleklasse og lære andre born det ho ein gong fekk sjansen til då Speed School endra hennar framtid.

Vil tenke fremover

Dharshini Cross, regionleder i Asia, planlegger hvordan man skal møte utfordringene som kommer etter pandemien.

Tekst SURANI PERERA – COLOMBO, SRI LANKA

Både i Nepal, Bangladesh og Sri Lanka er pandemien i skrivende stund økende og gjør arbeidet mer krevende. Noen steder har det ført til redusert aktivitet.

– Likevel har vi – til tross for nedstenginger, reiserestriksjoner, eksterne og interne sikkerhetstiltak og direktiv fra myndighetene – holdt arbeidet i gang. De fleste ved regionskontoret i Colombo på Sri Lanka har hjemmekontor, og det samme gjelder våre landkontorer i regionen. Samtidig har kontoret her i Colombo vært åpent, og vi har delt på å være der for å ivareta viktige funksjoner, sier Croos.

Dharshini Cross

GJØRE JOBBEN

Hun forteller at all møteaktivitet skjer på nett og at besøk til prosjektene er utsatt og ivaretatt av våre lokale samarbeidspartnere.

– Pandemien er utfordrende, men vi hadde strevd enda mer uten vår desentraliserte struktur. Men fordi våre samarbeidspartnere lever og bor i prosjektmrådene og tett med målgruppene våre, har vi stort sett kunnet gjøre jobben vår. Det er virkelig en stor fordel for oss nå, sier regionleder Dharshini Croos, i Sri Lanka.

SKOLEHVERDAG

– Alle rammes av pandemien, men vi har forsøkt å opprettholde en aktivitet. Skolene er

stengt, og noen steder er TV og radio tatt i bruk. Men ikke alle har tilgang til det. På disse stedene har vi samlet barn og unge i mindre grupper og utfordret tidligere Samvad- og Shonglap-jenter, samt andre kvalifiserte, til å undervise. Vi underviser ikke bare tall og bokstaver, men også om pandemien og om helse og god hygiene. I Bangladesh har vi oppret-

tet barneklubber. Vi aktiviserer barna, bruker leker og arbeider i små grupper med god avstand. Slik har vi holdt oppe aktiviteter, og engasjert barna noe som også bidrar til at barna er forberedt til å møte skolehverdagen når skolene åpner igjen, sier Croos.

SER FREMOVER

For barna rammes hardt, og den nye pandemibølgen vil forsterke det.

– Det vi ser, er at antall barneekteskap og vold mot kvinner og jenter vil øke. I 2020 gjorde vi en undersøkelse som bekreftet dette. Den viste tap av arbeidsplasser, arbeid og inntekt. Nå når smitten er økende vil ikke dette stoppe, og vi har enda ikke sett følgene av hva det betyr, sier regiondirektøren.

Nå vil hun se fremover. Hun arbeider tett med lokalsamfunn, våre samarbeidspartnere og familier for hvordan man skal møte utfordringer og behov som kommer etter at denne pandemibølgen har lagt seg.

– Det blir en stor og viktig oppgave, sier hun.

«

Vi underviser ikke bare tall og bokstaver, men også om pandemien, helse og hygiene

Dharshini Cross

Nå håper vi det ikke er lenge til vi snart kan møte barna igjen i skolene med programmene våre. Her en gutt fra en skole i Nepal. Bildet er tatt før pandemien. Foto: Egil Mongstad

Glede i skredderbutikken

Margaret Nansubuga er stolt innehaver av butikken som fører hjemmesydd kjoler og ferske tomater.

Tekst og foto BARBRA NAYIGA SEBUYIIRA – NAKASOZI, UGANDA

Dette er min jobb, sier Nansubuga Margaret og stråler. Fra en liten kiosk på et gatehjørne i utkanten av Kampala i Uganda, selger hun frukt og grønnsaker. Og her har hun også bygd opp en lønnsom skreddervirksomhet.

– Nå vil jeg utvide med flere varer og mer plass til å stille ut klærne, sier 20-åringen og kikker opp fra symaskinen. En kunde har bestilt en kjole, og langs veggene henger bukser og kjoler til barn og voksne, klare til å bli hentet.

BONGA

Siden hun startet butikken for halvannet år siden, har omsetningen vært bra. Men koronapandemien gjør at hun selger mye mindre nå.

– Jeg kan ikke gi opp. Jeg må tro at det blir bedre, sier hun optimistisk. For to år siden ble hun med i livsmestringskurset «Sjefi eget liv» Bonga. Da de skulle lære et yrke, valgte hun skredderfaget. Hun ble også med i en spare- og lånegruppe. Da kurset var slutt, hadde hun sparepenger nok til å kjøpe varer og tøy til butikken. Etter kurset fikk hun en symaskin fra vår samarbeidsorganisasjon som gjennomførte kurset, og foreldrene hjalp til med å bygge butikken.

– I Bonga lærte vi mye om oss selv, om hygiene, hvordan ta vare på barn, om helse

og ernæring og mye annet nyttig. Vi lærte også mye om å drive en forretning. Det har virkelig gitt meg en ny sjanse, sier hun og stråler.

Hun er tredje eldst av åtte søsken, og hun måtte slutte på skolen da hun skulle begynne i syvende klasse.

ALT BLE VERRE

Familien kunne ikke lenger betale skolepenger for henne, siden yngre søsken skulle få skoleplass. Det ble mye alenetid, og da en mann lurte henne til å flytte sammen med ham, så hun på det som redningen. Nå skulle alt bli bra, tenkte hun. Men alt ble bare verre.

– Jeg trodde virkelig at han var glad i meg. Jeg skulle fortsette på skolen, og han skulle ordne alt, forteller hun. Men da hun ble gravid, stakk han.

– Det var som et slag mot meg og foreldrene mine. Og jeg skuffet dem nok, men de sviktet meg ikke, og nå hjelper de meg med den lille, sier Nansubuga.

– Jeg er stolt over jobben min og det jeg har fått til. Jeg tjener penger og kan hjelpe foreldrene mine når de trenger det. Jeg blir glad når jeg tenker på hva jeg har fått til, og hva jeg fikk lære i Bonga og mulighetene det har gitt meg. Tenk at jeg nå kan forsørge gutten min selv. Og jeg skal nok passe på at han får en god utdanning, sier Margaret med et stort smil.

I denne enkle kiosken på et gatehjørne selger Margaret klær og grønnsaker og klarer seg bra på det.

Jeg er stolt over det jeg har fått til. Nå kan jeg forsørge meg selv og sønnen min, og hjelpe foreldrene mine, sier Margaret med et stort smil.

NAVN Margaret Nansubuga (20)

BOSTED Nakasozi, Uganda

SIVIL STATUS Ugift, alenemor til sønn på to år

INNTEKT 100 - 150 kroner dagen

ARBEID Skredder, selger frukt, krydder og grønnsaker

Glad for at onkel testamenterte

Tekst og foto EGIL MONGSTAD

– Det er en fin ting å tenke på at andre kan forvalte pengene og verdiene våre etter at livet vårt her er slutt, sier Dag Vigge.

Dag Vigges onkel Reidar testamenterte til Strømmestiftelsen.

Siden hans onkel Reidar døde i februar, har han og familien ryddet dødsboet etter ham.

– Reidar var en god onkel. Det var alltid trivelig å være sammen med ham og tante Martha. De hadde ingen livsarvinger, og det overrasket meg ikke da jeg ble kjent med at de hadde skrevet testament, og at de ville testamentere eiendom og verdier til organisasjoner de hadde gitt til og trodde på. En av dem var Strømmestiftelsen. Det gleder meg virkelig at de på denne måten, også etter sin død, er med og tar samfunnsansvar. Det forteller meg at de var gode mennesker som stod for gode verdier. Jeg er oppriktig stolt over det, sier Dag Vigge.

BETYR MYE

Han mener det er viktig å snakke om testament og hvordan pengene våre kan virke videre når en selv ikke lever lenger.

– Det er fint når organisasjoner kan arve penger og verdier etter oss. En arv kan bety så mye for den organisasjonen, kirken eller tiltaket som arver. Det gir midler og økonomi til et viktig arbeid som testator har brydd seg om, sier Vigge.

FORTSETTE Å DELE

Han er glad for at vi lever i et samfunn med lange og gode tradisjoner for å gi og dele.

– Det er en god vane som må innarbeides i våre liv, både mentalt og praktisk. Å testamentere viser at vi tar ansvar og at vi vil fortsette å dele også etter at vi er borte. Det å gi har også en verdi i seg selv, både for den som får, men også for den som gir. For meg handler ikke dette om almisse, men om å dele av den rikdommen mange i vårt land er velsignet med. Mesteren selv utfordrer oss radikalt til å gi til den som er fattig, sier han.

Vigge mener det må bli større åpenhet for det å snakke om testament.

– Det kan være vanskelig. Men folk må venne seg til tanken, snakke om det og glede seg over at det er mulig å testamentere. Slik kan en fortsatt være med å støtte det arbeidet en har vært opptatt av og gitt til mens en levde. Jeg er stolt over at onkel Reidar og tante Martha valgte å gjøre nettopp det, sier Dag Vigge.

Vi lyser fred over deres minne (red).

En av elevene i Act:Now klassen på hjemmebesøk hos en familie i Nepal.

Utveksling gir studiepoeng

Tekst NINE JUSTVIK Foto HALD INTERNASJONALE SKOLE

Endelig! Etter koronapandemi og nedstengt skole starter Hald Internasjonale skole i Mandal opp igjen til høsten.

Nå kan vi starte igjen, sier Ragnhild Madland. Hun leder Strømmestiftelsens utvekslingsprogram, Act Now, og er jublende glad for at de snart kan ta imot ungdommer til Act Now. I studiet inngår også flere måneders praksis i et av Strømmestiftelsens samarbeidsland. Ungdommene kommer først til Mandal, der de får et forberedelseskurs før de reiser ut i team på to og to. De blir tatt godt vare på av våre lokale samarbeidspartnere, som også gir ekspertråd på sikkerhet. Hver student blir også fulgt nøye opp av oss ved skolen i Mandal, som sammen med Strømmestiftelsen har det overordnede sikkerhetsansvaret, sier Madland.

– Hva med korona?

– Våren 2020 hentet vi de norske deltakerne hjem før tiden. I år har vi ikke hatt utveksling, og til høsten får ingen reise før de er vaksinert og forholdene trygge der de skal. Elevene reiser ut i oktober, men det kan også bli utsatt til januar dersom situasjonen krever det, sier Madland, som uansett kan love hver deltaker «Et år av en annen verden».

Act Now er et utvekslingsprogram der deltakerne får lære om kultur og fattigdomsbekjempelse.

– Studiet gir ledererfaring. Det utruker ungdom til å være med å endre sitt eget samfunn og til å delta i kampen for en mer rettferdig verden. Det er også mulig å følge studier og ta eksamen og få studiepoeng fra NLA Høgskolen. Det å bo i et av våre sam-

beidsland, sitte på gulvet og spise et måltid sammen med en vertsfamilie, og bli kjent med folk og kultur, er en helt unik form for læring, sier Madland. Hun har selv vært Act Now-student.

– Jeg reiste med Act:Now til Bangladesh da jeg var 19 år. Jeg dro med et syn på meg selv som sentrum av universet, og kom hjem med en litt mer ydmyk holdning til verdenssystemet og kampen for rettferdighet. Det inspirerte meg til studieretningen jeg valgte, og det inspirerer meg fortsatt hver eneste dag, sier Madland.

Vil du oppleve «Et år av en annen verden», og er du mellom 18 og 25 år? Da er dette en unik mulighet.

Søknadsskjema finner du på hald.no.

NÅ SER VI FREMOVER

Det er krevende tider for oss alle. Nå trenger vi glede – samhold – trygghet – håp og tro på fremtiden. Koronapandemien gjør arbeidet vårt enda viktigere.

Sammen med alle våre samarbeidspartnere, givere og støttespillere sørger vi for at mennesker kan bekjempe fattigdom og få det bedre.

Les mer om arbeidet på strommestiftelsen.no

Strommestiftelsen
BEKJEMPER FATTIGDOM